

EBH/395/2013

Év

2013

Védett tulajdonság:

Fogyatékoság

Diszkrimináció területe

Közzolgáltatás

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

A közérdekű igényérvényesítőként eljárást kezdeményező Alapítvány 2013. április 4-én azzal a panasszal fordult a hatósághoz, hogy az egyik kormányhivatal munkaügyi kirendeltségének álláskeresési információs napján a közérdekű igényérvényesítő jelzésének ellenére nem biztosítottak jeltolmácsot. A közérdekű igényérvényesítő sérelmezte továbbá, hogy a munkaügyi kirendeltségeken „a jelnyelvi ügyintézés hiányát” tapasztalja. A panasz alátámasztására a közérdekű igényérvényesítő csatolta a közte és a munkaügyi kirendeltség között 2013. március 20-án folytatott elektronikus levelezést, melyben azt a tájékoztatást kapták, hogy az álláskeresési információs napon jeltolmács nem lesz jelen.

A közérdekű igényérvényesítő kiegészítette kérelmét azzal, hogy hallássérült ügyfelek közül többen is részt vettek volna az információs napon, ha biztosítottak volna jeltolmácsot, valamint azt, hogy tudomásuk van konkrét esetekről, amikor a hallássérült ügyfelet a kirendeltségi ügyintézés során hátrány érte. E körben felsorolta négy személy nevét és elérhetőségét, majd egy ötödik személy vonatkozásában konkrét esetet is említett. Csatolta továbbá a hatályos alapító okiratának másolatát és az alapítvány nyilvántartási adatairól szóló bírósági kivonatot, valamint a szóban forgó álláskeresési információs nap programtervét. A hatóság eljárást indított a bepanaszolt kormányhivatal munkaügyi kirendeltségével szemben, aki érdemi védekezésében hivatkozott a jelnyelvi tolmácsolás biztosításának jogszabályi hátterére, valamint utalt a közérdekű igényérvényesítővel ápolott együttműködésére. A konkrét panaszok tekintetében kifejtette, hogy az álláskeresési nap egyrészt nem egyedi ügyfélhez kapcsolódott, „hanem olyan nyitott rendezvényhez, ahol bárki részt vehetett”, ezért álláspontja szerint a Ket. alapján nem állt fenn a jeltolmács biztosításának kötelezettsége, másrészt ennek ellenére biztosította volna a jeltolmácsot, ha a közérdekű igényérvényesítő időben jelzi igényét. A vonatkozó jogszabályi rendelkezések és a bonyolult pénzügyi kötelezettségvállalási rend alapján azonban a rendezvény előtt két nappal, munkaidő után érkező kérést az időkorlát miatt már nem lehetett teljesíteni. Eljárás alá vont előadta továbbá, hogy a közérdekű igényérvényesítő a 2013. február 26-án történt meghívásra 2013. március 18-án jelezte részvételi szándékát, a rendezvényen munkáltatóként/szolgáltatóként részt vett, a kitöltött kérdőív alapján azzal elégedett volt. Megjegyezte továbbá, hogy a közérdekű érdekérvényesítő által megnevezett személyek vonatkozásában vizsgálatot folytatott, de közülük csak egy személy esetében éltek az eljárás alá vontnál panasszal.

A jelnyelven történő ügyintézésrel kapcsolatban eljárás alá vont előadta, hogy a b-i kirendeltségeken 3 olyan munkatársa dolgozik, akik jelnyelvi képzésen részt vettek. Amennyiben az ügyintéző a jelnyelvet nem ismeri, a kirendeltségek ügyintézése során a hallássérült ügyfelek által állított hivatalos jeltolmács munkadíját minden esetben utólagosan megtérítik, illetve, ha az ügyfél azt igényli, előzetes bejelentkezés alapján a kirendeltség biztosítani tudja a tolmácsszolgáltatást a jogszabályban meghatározott feltételek alapján. Ez utóbbi eset a gyakorlatban mindazonáltal még nem fordult elő. Eljárás alá vont utalt arra, hogy a Ket. 60. § (2) bekezdése alapján a hallássérült ügyfél írásban is nyilatkozatot tehet, és hogy a hallássérült ügyfelek több esetben az elektronikus kapcsolattartást választják. Kitért továbbá arra is, hogy a jelnyelvi tolmácsolásos ügyfél-esetek száma alacsony.

A hatóság a kérelmet részben tartotta megalapozottnak, és megállapította, hogy a 2013. március 22-én tartott álláskeresési információs napra az eljárás alá vont 2013. február 26-án meghívta a közérdekű igényérvényesítőt, mely szervezetről tudta, hogy hallássérültekkel foglalkozik. A közérdekű igényérvényesítő 2013. február 18-án jelezte részvételét, és a rendezvényen helyet kapott más, a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása területén tevékenykedő szervezet is. Az információs napon hallgatóságként bárki, korlátozás nélkül részt vehetett.

Az eljárás alá vont (illetve a kirendeltség) az Ebktv. 4. § c) és m) pontja alapján, mint hatósági jogkörrel rendelkező szervezet köteles megtartani az egyenlő bánásmód követelményét minden jogviszonyában, illetve minden eljárása és intézkedése során; továbbá, hogy az állami szerv által rendezett „álláskeresési információs nap” a Fot. szerinti foglalkoztatási szolgáltatás, azaz közszolgáltatás. Eljárás alá vont tehát köteles volt biztosítani az információs napon a nyújtott szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést a fogyatékos személyek, köztük a hallássérültek részére. Nem értett egyet a hatóság eljárás alá vontnak azon álláspontjával, hogy a rendezvényen nem volt jogszabályi kötelezettség a Ket. 60. §-a alapján a tolmács biztosítása, ezért jeltolmácsot a rendezvényen nem kellett biztosítani. A jeltolmács biztosításának kötelezettsége a hatóság álláspontja szerint fennállt, de nem a Ket., hanem az Ebktv., valamint a Fot. – mint az Ebktv.-hez képest speciális jogszabály alapján.

A hatóság osztotta a közérdekű igényérvényesítőnek azon érvelését, hogy a hallássérült személyek számára a szolgáltatás igénybe vételét biztosító jeltolmács-szolgáltatás rendelkezésre állásáról eljárás alá vontnak attól függetlenül kellett volna gondoskodnia, hogy ilyen igényt előzetesen jeleztek-e, illetve, hogy a jelzés mikor érkezett. A rendezvény előkészítése során eljárás alá vontnak kellett volna felmérnie, hogy lesz-e szükség jeltolmácsra, és ennek körében pl. egyeztetnie a közérdekű igényérvényesítővel.

A hatóság a fentiek alapján megállapította az egyenlő bánásmód követelményének mulasztással történő megsértését. Tekintettel arra, hogy a hasonló gyakorlat folytatása a hallássérültek foglalkoztatási közszolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférését veszélyezteti, a hatóság megtiltotta a magatartás jövőbeni tanúsítását, mely alatt a hatóság azt érti, hogy eljárás alá vont gondoskodik az általa, vagy a szakmai irányítása és ellenőrzése alatt álló kirendeltségek által szervezett, a hallássérült személyek érdeklődésére is számot tartó, a foglalkoztatási közszolgáltatások körébe tartozó információs rendezvényeken a jeltolmács közreműködéséről.

Közérdekű igényérvényesítőnek a „jelnyelvi ügyintézés hiányával” kapcsolatos panaszja ügyében a hatóság döntést nem hozott, ugyanis a 2013. július 10-én kelt nyilatkozatból megállapítható volt, hogy közérdekű igényérvényesítő kérelme e vonatkozásban nem közigazgatási hatósági eljárás lefolytatására, hanem jogszabály-módosítás kezdeményezésére irányult. A hatóságnak a jogszabályok felülvizsgálatára hatásköre nincs, az Ebktv. 14. § d) pontjában foglalt javaslattételi jogosultsága körében a hozzá érkező jelzéseket fontolóra veszi.

2013 augusztusi döntés A határozat 2013. október 6-án jogerős és végrehajtható.